

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

לאומיות, זיכרון והנצחה במזה"ת המודרני - 38185

תאריך עדכון אחרון 18-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר נדב סולומונוביץ

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: nadav.solomonovic@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום במייל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מה הקשר בין יום הזיכרון הישראלי לזה של אתאתורכ בתורכיה או עיד אל-שהדאא' בסוריה ?
בין מיתוס תל-חי לקרב מלכיה בצבא הלבנוני ובין אנדרטת החייל האלמוני במצרים למונומנטים
עיראקיים תחת צדאם ?

הקורס ידון בסוגיות של לאומיות, זיכרון קולקטיבי ובניית אומה ועיצובה במזרח התיכון בן זמננו
באמצעות בחינתם של מיתוסים מכוננים, טקסי זיכרון, הנצחה, אנדרטאות, בתי קברות ופולחני מדינה
במזרח התיכון תוך התמקדות בתורכיה, ישראל, עיראק ולבנון.

מטרות הקורס:

להקנות ידע והבנה של הקשר בין לאומיות ותהליכי עיצוב זיכרון במדינות המזרח התיכון

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח באופן ביקורתי פרקטיקות הנצחה ועיצוב אומה במזרח התיכון המודרני

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

לאומיות

עיצוב זיכרון והשכחה

מיתוסים מכוננים

ימי זיכרון

אנדרטאות ומונומנטים

חומר חובה לקריאה:

יוסי דהאן והנרי וסרמן, "מבוא", בתוך יוסי דהאן והנרי וסרמן (עורכים), להמציא אומה: אנתולוגיה
(רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, תשס"ז, 2006) עמ' 11-28.

בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות: הגלים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה (תל-אביב:

האוניברסיטה הפתוחה, תשנ"ט 1999), עמ' 39-79.

קריאת רשות: אנתוני ד' סמית', האומה בהיסטוריה (ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, תשס"ג,
2003).

ישראל גרשוני, פירמידה לאומה: הנצחה, זיכרון ולאומיות במצרים במאה העשרים (תל-אביב: עם עובד, תשס"ו, 2006), עמ' 19-54.

אשר קאופמן, "הרעיון הפיניקי - שורשיו וחבלי לידתו", המזרח החדש לח, (תשנ"ו), עמ' 82-65
אמציה ברעם, "ארכאולוגיה וזהות לאומית בעראק, 1922-2002", בתוך: קרדום לחפור בו, עמ' 235-266.

Meir Litvak, "Constructing a National Past: The Palestinian Case," in Meir Litvak (ed.), *Palestinian Collective Memory and National Identity* (New York, NY: Palgrave Macmillan, 2009), pp. 97-134.

אלי פודה, "היסטוריה וזיכרון במערכת החינוך: הסכסוך הישראלי-הערבי בראי ספרי לימוד להיסטוריה בישראל, 1948-2000", בתוך אבנר בן-עמוס (עורך) היסטוריה, זהות וזיכרון: דימויי עבר בחינוך הישראלי (תל אביב: אוניברסיטת תל-אביב, 2002) עמ' 69-100.
קריאת רשות:

איריס פרוכטר-רוגן, "בין מולדת ירדנית למולדת פלסטינית ספרי הלימוד בירדן ככלי ליצירת זהות לאומית", עיונים בתקומת ישראל, 22 (2012), עמ' 152-178.

Jonathan Kriener, "Religious Pluralism or Multiplied Simple-Mindedness? School Textbooks for Religious Education in Lebanon," in Elie Podeh and Samira Alayan (eds.), *Multiple Alterities, Views of Others in Textbooks of the Middle East* (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), pp. 187-210.

יעל זרובבל, "בין 'היסטוריה' ל'אגדה': גלגולי תל חי בזיכרון העממי", בתוך: רוברט ס' ויסטריך ודוד אוחנה (עורכים), מיתוס וזיכרון: גלגוליה של התודעה הישראלית (רעננה: מכון ון ליר בירושלים והקיבוץ המאוחד, 2005) עמ' 189-202.

Oren Barak, "Commemorating Malikiyya: Political Myth, Multiethnic Identity and the Making of the Lebanese Army," *History and Memory* 13:1 (Spring/Summer 2001), pp. 60-84

Aslı Gür, "Stories in Three Dimensions: Narratives of the Nation and the Anatolian Civilizations Museum," in Esra Özyürek (Ed.), *The Politics of Public Memory in Turkey* (Syracuse: Syracuse University Press, 2007), pp. 40-69.

מיכאל פייגה, "מבוא: קרדום לחפור בו: ארכאולוגיה ולאומיות בארץ ישראל", בתוך: מיכאל פייגה וצבי שילוני (עורכים), קרדום לחפור בו: ארכאולוגיה ולאומיות בארץ ישראל (באר שבע: מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, תשס"ח, 2008), עמ' 1-18.

מעוז עזריהו, פולחני מדינה: חגיגות העצמאות והנצחת הנופלים, 1948-1956 (באר שבע: אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, תשנ"ה, 1995), עמ' 137-163.

Nazlı Ökten, "An Endless Death and an Eternal Mourning," in Esra Özyürek (Ed.), *The Politics of Public Memory in Turkey* (Syracuse: Syracuse University Press, 2007), pp. 95-113.

Fruma Zachs, "Transformations of a Memory of Tyranny in Syria: From Jamal Pasha

to 'Id al-Shuhada', 1914-2000," *Middle Eastern Studies* 48:1, (January 2012), pp. 73-88.

Nadav Solomonovich, "'Democracy and National Unity Day' in Turkey - The Invention of a New National Holiday," *New Perspectives on Turkey* 64 (2021), pp. 55-80.

Michael E. Meeker, "Once There Was, Once There Wasn't: National Monuments and Interpersonal Exchange", in Sibel Bozdoğan and Reşat Kasaba (eds.) *Rethinking Modernity and National Identity in Turkey* (Seattle and London, 1997), 157-191

עפרה בנג'ו, "מונומנטים, זיכרון ופוליטיקה בעיראק של סדאם," זמנים: רבעון להיסטוריה 76, גיליון מיוחד: אנדרטאות וזיכרון, (2001), עמ' 38-47.

יורם מיטל, "אנדרטת החייל האלמוני והנצחת מלחמת במצרים," זמנים: רבעון להיסטוריה 76, גיליון מיוחד: אנדרטאות וזיכרון, (2001), עמ' 28-37.

Kanan Makiya, *Monument: Art and Vulgarly in Saddam Hussein's Iraq* (London: I.B. Tauris, 2004), pp. 1-32.

Asher Kaufman, "Forgetting the Lebanon War? On Silence, Denial, and the Selective Remembrance of the 'First' Lebanon War," in Efrat Ben-Ze'ev, Ruth Ginio and Jay Winter (eds.) *Shadows of War: a Social History of Silence in the Twentieth Century* (Cambridge: Cambridge University Press, 2010), pp. 197-216.

Oren Barak, "'Don't Mention the War?' The Politics of Remembrance and Forgetfulness in Postwar Lebanon," *Middle East Journal* 61:1 (Winter, 2007), pp. 49-70.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות: